

PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

2022-04-08

Vilnius

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastaba ir siūlymas	Žyma apie pastabas, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2022-04-01 Nr. NV-843	<p>1. BVS įstatymo projekto 4 str. nurodoma Lietuvos kalėjimų tarnybos paskirtis siejama išimtinai su valstybės politikos įgyvendinimu vykdant bausmes ir suėmimą. Tačiau nėra nurodoma, taip pat ir Įstatymų projektų aiškinamajame rašte neužsimenama, kad apjungus visas, dabar Kalėjimų departamentui pavaldžias įstaigas, į vieną juridinį asmenį, vieno juridinio asmens sudėtyje būtų ir pataisos pareigūnų profesinio mokymo įstaiga (Kalėjimų departamento Mokymo centras) bei asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti įstaiga (Laisvės atėmimo vietų ligoninė). Atsižvelgiant į tai, manome, kad BVS įstatymo projekte nurodyta Lietuvos kalėjimų tarnybos paskirtis turėtų būti papildomai įvertinta šiuo aspektu. Kita vertus, siekiant teisinio reguliavimo pagrįstumo, siūlytume Įstatymų projektų aiškinamajame rašte detaliau pagrįsti pataisos pareigūnų profesinio mokymo įstaigos ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos sujungimo į vieną juridinį asmenį prielaidas bei įvertinti galimą poveikį ir rizikas įstaigai prie ministerijos, suteikiant skirtingas specifines funkcijas bei sistemškai įvertinant siūlomo teisinio reguliavimo atitiktį kitiems įstatymams ir teisinio aiškumo principui, pvz., Vidaus tarnybos statuto 2 str. 8 d. nustatyta „statutinės įstaigos“ apibrėžtis, pagal kurią „prie statutinių įstaigų priskiriamos ir vidaus reikalų bei teisingumo ministrų valdymo srityse veikiančios profesinio mokymo įstaigos“ bei kitose Vidaus tarnybos statuto straipsniuose nustatytas modelis nuosekliai siejamas su statutine profesinio mokymo įstaiga, kurią (teisingumo ministro valdymo srityje veikiančią) pagal pateikto VTS projekto 1 str. išdėstyta 4 str. siūloma panaikinti, o BVS įstatymo projekto 7 str. 1 d. numatoma, kad „bausmių vykdymo sistemos pareigūnai rengiami Lietuvos kalėjimų tarnyboje<...>“, tuo tarpu kartu pateiktame Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 21, 26, 28, 29, 36, 37 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte vietoj formuluotės „pataisos pareigūnų profesinio mokymo įstaiga“ vartojama formuluotė „bausmių vykdymo sistemos profesinio mokymo įstaiga“. Analogiškai turėtų būti detaliau pagrįstas ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos sujungimas su įstaiga prie</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Papildomai įvertintos nuostatos ir papildytas aiškinamasis raštas dėl ligoninės ir Mokymo centro integravimo į Lietuvos kalėjimų tarnybos struktūrą. Pastebėtina, kad BVS įstatymo projekto 4 str. nustatyta Lietuvos kalėjimų tarnybos paskirtis – vykdyti suėmimą ir laisvės atėmimo bausmes. Tuo tarpu pareigūnų profesinis mokymas, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas – funkcijos, kurios prisideda prie paskirties įgyvendinimo, todėl šios funkcijos neįtrauktinos į paskirties turinį. Taip pat pažymėtina, kad dėl formuluočių, susijusių su statutinių įstaigų profesinio mokymo įstaigomis klausimas, yra sprendtinas kompleksiskai, Vidaus tarnybos statuto tobulinimo darbo grupėje, nes minimi aspektai yra susiję su ir kitų statutinių įstaigų, kurios yra Finansų ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos valdymo sritimis.</p>

	ministerijos ir su tuo susijusių asmens sveikatos priežiūros paslaugas reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimas.	
	2. BVS įstatymo projekto 5 str. siūloma nustatyti bausmių vykdymo sistemos įstaigų administracijos struktūrą, kurią sudarytų administracijos padaliniai – kalėjimas, valdyba skyrius. Atsižvelgiant į Lietuvos kalėjimų tarnybos paskirtį ir jos funkcijų apimtį, bei į personalo statusą, jei būtų pasilikta prie siūlomo visų įstaigų sujungimo, siūlytume įvertinti poreikį nustatyti platesnes alternatyvas bausmių vykdymo sistemos įstaigų administracijos padalinimams, pvz., mokykla, ligoninė, departamentas, tarnyba ir pan.	Atsižvelgta iš dalies Papildomai įsivertinta dėl galimos administracijos struktūros ir įsitikinta, kad projekte siūlomas reglamentavimas yra pakankamas, atsižvelgiant į įstaigoms numatytas įgyvendinti funkcijas.
	3. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje nėra (ir nesiūloma įsteigti) nė vieno kalėjimo, taip pat į tai, kad bausmių vykdymo politiką siekiama orientuoti į nuteistųjų resocializaciją ir pakartotinio nusikalstamumo problemos sprendimą, siūlytume įsivertinti, ar pasirinktas naujos įstaigos pavadinimas Lietuvos kalėjimų tarnyba atliepia Vyriausybės programoje naujos kartos bausmių vykdymo įstaigai keliamus uždavinius ir/ar gerąsias praktikas bei siekiamo pokyčio kryptis.	Atsižvelgta iš dalies Papildomai įsivertinti pastaboje pateikti aspektai ir neįžvelgta galimų neatitikčių dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos pavadinimo parinkimo. Be to, pastebėtina, kad įstaigos, kuriose nuteistieji atlieka laisvės atėmimo bausmes, iš esmės atitinka tokias pačias užsienyje esančias įstaigas, kurios yra vadinamos kalėjimais. Atitinkamai projektuose siūlomas naujas Lietuvos kalėjimų tarnybos administracijos padalinys – kalėjimas, kas iš esmės atitinka tiek siūlomą įstaigos pavadinimą, tiek užsienio valstybių praktiką.
	4. Tiek SVĮ projekte, tiek ir Bausmių vykdymo kodekse ir Probacijos įstatymo projekte iš esmės visus (su kai kuriomis išimtimis) įgyvendinamuosius teisės aktus pavedama įgyvendinti Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui ir Lietuvos probacijos tarnybos direktoriui. SVĮ projekto 2 str. ir Bausmių vykdymo kodekso projekto 2 str., kuriuose aptariamas įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas nustatoma pareiga Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui priimant ir keičiant įgyvendinamuosius teisės aktus, juos suderinti su teisingumo ministru (Lietuvos probacijos tarnybos direktoriui tokia pareiga nenustatoma). Įstatymų aiškinamajame rašte šis siūlymas grindžiamas „siekiant užtikrinti veiksmingesnį bausmių ir suėmimo vykdymo politikos formavimą“. Siūlomas teisinis reguliavimas diskutuotinas šiais aspektais. Pirma, jei siekiama nustatyti, kad priimamus teisės	Atsižvelgta iš dalies Projektų nuostatos papildomai įsivertintos ir neįžvelgta prieštaravimų Vyriausybės įstatymo 30 str. nuostatoms, nes pastarosios neapriboja ministrų kompetencijos vykdyti teisėkūros kontrolę įstaigose prie ministerijų. Vadovaujantis teisėkūros ekonomiškumo principu, atitinkamą pavedimą tikslinga formuluoti

	<p>aktus būtina suderinti su kita institucija, tai paprastai nurodoma prie konkretaus pavedimo teisės akte, bet ne formuluojama atskira taisyklė (pavedimas) įgyvendinimą reglamentuojančiame straipsnyje. Antra, pavedamos funkcijos įstaigai prie ministerijos turėtų būti detalizuotos Įstatymų projektų aiškinamajam rašte įvertinant, kaip jos dera su Vyriausybės įstatymo 30 str. nustatytais tikslais, kuriems steigiamos įstaigos prie ministerijos.</p> <p>5. BVK projekto 22 str. 1 d. 3 p., 28 str. 1 d., 51 str. ir kt. vartojama formuluotė „patikimas savanoris“ lieka neapibrėžta (sąvokos apibrėžtis nepateikiama nei SVĮ projekte, nei Probacijos įstatyme) ir neaiškus jos turinys, neapibrėžta, kokiais kriterijais remiantis savanoris būtų laikomas patikimu. Siūlytume įvertinti minėtus įstatymus šiuo aspektu ir prireikus patikslinti (nustatyti) patikimo savanorio kriterijus ar apibrėžti.</p> <p>Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlome apibrėžti BVK projekte vartojamas sąvokas „režimas“, „laisvės atėmimo bausmių atlikimo vietų režimas“, „bausmės atlikimo režimas“, „uždaras režimas“, „pusiau atviras režimas“, „atviras režimas“ ir kt. Atkreiptinas dėmesys, kad BVK projekto 79 str. 2 d. nustatoma, kad „bausmės atlikimo režimą pažeidusiems nuteistiesiems“ gali būti skiriama nuobauda, todėl sąvokos „režimas“ apibrėžties turinys turėtų būti nustatytas BVK projekte. Taip pat siūlytume BVK projekte apibrėžti sąvoką „resocializacija“, be kita ko nustatant kriterijus ar sąlygas, kada būtų laikoma, kad resocializacija yra veiksminga (sėkminga) (žr., BVK 52 str. 2, 3 d.).</p> <p>6. BVK projekte nustatoma, kad nuteistieji dalyvauja elgesio pataisos programose, tačiau vienu atveju nustatoma, kad elgesio pataisos programą „jam parenka probacijos tarnyba“ (BVK projekto 21 str. 4 d.), kitu atveju nustatoma, kad „resocializacijos metu įgyvendinamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) probacijos tarnybos direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos“ (BVK projekto 28 str. 2 d.). Siūlytina suvienodinti formuluočių vartojimą arba nustatyti, kuomet taikomos akredituotos elgesio pataisos programos, kuomet toks reikalavimas elgesio programoms netaikomas ir jei netaikomas, tai kokiais kriterijais vadovaujantis turėtų būti parenkamos „kitos įstaigos, organizacijos ar kitų asmenų įgyvendinamos“ programos nuteistiesiems.</p> <p>Taip pat siekiant vartojamų formuluočių tarpusavio suderinamumo, BVK projekto 28 str., 52 str. vartojamas formuluotės „akredituotos elgesio pataisos programos“ siūlytume suderinti su Probacijos įstatyme vartojamomis formuluotėmis „aprobuotas elgesio pataisos programos“.</p>	<p>įgyvendinamųjų įstatymų projektų baigiamosiose nuostatose.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies BVK 79 str. 1 d. formuluotė patikslinta dėl režimų. Pastebėtina, kad „patikimo savanorio“ sąvoka šiuo metu naudojama Lietuvos Respublikos probacijos įstatyme. Pažymėtina, kad pagal Bausmių vykdymo kodekso projekto 51 str. 1 d. dėl kiekvieno savanorio įtraukimo laisvės atėmimo vietų įstaiga sprendžia individualiai, vertindama konkretaus savanorio galimybes prisidėti prie nuteistųjų resocializacijos.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies Papildomai BVK 22 str. numatyta teisė probacijos tarnybai vykdyti aprobuotas elgesio pataisos programas nuteistiesiems, kuriuos teismas įpareigojo tokiose programose dalyvauti. Atsižvelgiant į galimų teismo skirti elgesio pataisos programų įvairovę, kurių probacijos tarnyba gali nebūti akreditavusi, kitiems subjektams reikalavimą dėl aprobavimo nustatyti netikslinga. Priešingu atveju gali būti apsunkintas nuosprendžio vykdymas. Pastebėtina ir tai, kad BVK 28 str. reglamentuojamas jau kitos bausmės –</p>
--	---	--

		arešto, vykdymas, kur resocializacijos proceso organizavimas yra išimtinai laisvės atėmimo vietų įstaigos pareiga. Todėl šiai įstaigai numatyta taikyti tik laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus aprobuotas elgesio pataisos programas.
	<p>7. BVK projekte nustatoma, kad nuteistieji dalyvauja elgesio pataisos programose, tačiau vienu atveju nustatoma, kad elgesio pataisos programą „jam parenka probacijos tarnyba“ (BVK projekto 21 str. 4 d.), kitu atveju nustatoma, kad „resocializacijos metu įgyvendinamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) probacijos tarnybos direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos“ (BVK projekto 28 str. 2 d.). Siūlytina suvienodinti formuluočių vartojimą arba nustatyti, kuomet taikomos akredituotos elgesio pataisos programos, kuomet toks reikalavimas elgesio programoms netaikomas ir jei netaikomas, tai kokiais kriterijais vadovaujantis turėtų būti parenkamos „kitos įstaigos, organizacijos ar kitų asmenų įgyvendinamos“ programos nuteistiesiems.</p> <p>Taip pat siekiant vartojamų formuluočių tarpusavio suderinamumo, BVK projekto 28 str., 52 str. vartojamas formuliuotės „akredituotos elgesio pataisos programos“ siūlytume suderinti su Probacijos įstatyme vartojamomis formuliotėmis „aprobuotas elgesio pataisos programas“.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Papildomai BVK 22 str. numatyta teisė probacijos tarnybai vykdyti aprobuotas elgesio pataisos programas nuteistiesiems, kuriuos teismas įpareigojo tokiose programose dalyvauti. Atsižvelgiant į galimų teismo skirti elgesio pataisos programų įvairovę, kurių probacijos tarnyba gali nebūti akreditavusi, kitiems subjektams reikalavimą dėl aprobavimo nustatyti netikslinga. Priešingu atveju gali būti apsunkintas nuosprendžio vykdymas.</p> <p>Pastebėtina ir tai, kad BVK 28 str. reglamentuojamas jau kitos bausmės – arešto vykdymas, kur resocializacijos proceso organizavimas yra išimtinai laisvės atėmimo vietų įstaigos pareiga. Todėl šiai įstaigai numatyta taikyti tik laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus aprobuotas elgesio pataisos programas.</p>
	8. Nuteistųjų bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo teisinis reguliavimas išdėstytas BVK projekto 65 str. ir 66 str. Abiem atvejais nustatant, kad tiek bendrasis ugdymas, tiek profesinis mokymas vykdomas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Pirma, lieka neapibrėžta, kokių teisės aktų nustatyta tvarka. Antra, lieka neaparta, kokia sutartis būtų sudaroma su profesinio mokymo įstaigomis pagal BVK projekto 66 str. 2 d., taip pat ir organizacinių klausimų susitarimas su bendrąjį ugdymą vykdančia mokykla pagal BVK projekto 65 str. 3 d., bei koks yra santykis	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Patikslintas BVK projektas nuorodomis, kokių teisės aktų nustatyta tvarka organizuojamas bendrasis lavinimas ir profesinis mokymas, Profesinio mokymo įstatymo projektas bei papildomai parengtinas Švietimo</p>

	<p>BVK projekte numatomo reguliavimo su Švietimo įstatymo 35 str. bei Profesinio mokymo įstatymo 21 str. nustatyto pavedimu Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai nustatyti atitinkamas tvarkas. Atsižvelgiant į tai, siūlytume arba papildyti Įstatymų projektų aiškinamąjį raštą dėl nuteistųjų bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo siūlomų pokyčių, arba patikslinti BVK projektą, be kita ko, pateikiant derinti savivaldybių asociacijai.</p> <p>9. Siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo, siūlome atskleisti BVK projekto 100 str. (taip pat ir BVK projekto 3 str.) vartojamos formuluotė „bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų“ arba formuluotės „bausmių vykdymo institucijų ir įstaigų, jų pareigūnų“ turinį, kokios institucijos ir įstaigos turimos omeny. Analogiškai nuoseklumo ir tarpusavio suderinimo aspektu įvertintina Baudžiamojo proceso kodekse vartojama formuluotė „bausmę vykdanči institucija“.</p> <p>11. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 str. dėstomo 6 str. 5 d. siūloma nustatyti, kad asmenys, kurie mokosi „bausmių vykdymo sistemos profesinio mokymo įstaigoje“, yra draudžiami valstybės lėšomis, tačiau Įstatymų projektų pakete pateiktuose įstatymų projektuose nėra apibrėžta, kokia įstaiga bus vadinama „bausmių vykdymo sistemos profesinio mokymo įstaiga“. Siūlome sistemškai suderinti teisės aktų projektus tarpusavyje.</p>	<p>įstatymo atitinkamo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Sutarčių ir susitarimų turinys yra apibrėžtas BVK projekto 65 ir 66 str.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies BVK projekto 100 str. patikslintas. BPK tikslinti netikslinga, nes bausmes vykdančias institucijų sąrašas pateiktas BPK 342 str.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies BVSĮ projekte nustatyta, kad pareigūnų rengimą vykdo Lietuvos kalėjimų tarnyba (7 str.). VRM sudaryta darbo grupė rengia VTĮ pakeitimus, kuriais bus papildomai suderintos atitinkamos Profesinio mokymo įstatymo ir VTĮ nuostatos, kadangi tai susiję ir su kitų statutinių įstaigų profesinio mokymo organizavimu.</p>
<p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupė 2022-04-04 Nr. NV-858</p>	<p>1. Dėl Projekto tikslo – optimizuoti (centralizuoti) bausmių vykdymo sistemos veiklą – tikslintinos aiškinamajame rašte nurodytos Projekto rengimą paskatinusios ir pagrindžiančios priežastys.</p> <p>- Detalizuoti, atskirti ir tikslinti Projekto tikslus – centralizuoti bausmių vykdymo sistemą, mažinti juridinių asmenų skaičių, stiprinti vidaus ir finansų kontrolę, efektyvinti bausmių vykdymo sistemos vidaus administravimą, atstovavimą, optimizuojant valstybės skiriamus žmonių, finansinius ir turto išteklius ir šiuos siekius pagrindžiant ne abstrakčiais, o konkrečiais ekonominiais - finansiniais skaičiavimais, statistiniais duomenimis, visų valdymo grandžių personalo kaitos tendencijomis pagrindžiančiomis siūlomos pertvarkos modelį ir jos būtinumą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Papildytas projektų aiškinamasis raštas dėl projektų rengimą paskatinusių priežasčių, tikslų ir kt. Kartu pastebėtina, kad didžioji dalis laisvės atėmimo vietų įstaigose žmonių resursų nukreipta į apsaugos ir priežiūros funkcijų vykdymą (apie 50-60 proc. visų pataisos įstaigų personalo), dar apie 30 proc – į bendrųjų funkcijų vykdymą, o resocializacijos srityje dirba tik apie 7,5 proc., o psichologų – tik 30,</p>

	<p>Didinant bausmių vykdymo sistemos administravimo, veiklos efektyvumą, administracinius gebėjimus, tarnybos bausmių vykdymo sistemoje patrauklumą, sudaryti teisinės sąlygas ir prielaidas tinkamam laisvės atėmimo vietų administravimui, užtikrinti teisės aktus atitinkančias bausmių vykdymo sąlygas ir tvarką, ir taip nuosekliai pasiekti nuteistųjų resocializavimo ir nusikalstamumo recidyvo mažinimo tikslus.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nurodant Projektų rengimo priežastis, aiškiai įvardyti šiuo metu veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus Teisingumo ministerijos ir jai pavaldaus Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų, valdymo, administravimo, atsakomybės ir atskaitingumo santykius, problematiką ir reglamentavimo trūkumus, kuriuos tikimasi pašalinti atliekant bausmių vykdymo sistemos centralizavimą. - Teisingumo ministerija, būdama bausmių vykdymo sistemos veiklai skirtų asignavimų valdytoja, buvo ir yra atsakinga už teisingumo ministro valdymo sričių strateginio veiklos plano efektyvų įgyvendinimą, racionalų skirtų biudžeto asignavimų panaudojimą, tinkamą ir kokybišką investicijų projektų, personalo valdymą, biudžetinių įstaigų išipareigojimų vykdymą, finansinės atskaitomybės analizę ir kt. Projekto rengimo priežastys tikslintinos ne tik pabrėžiant bausmių vykdymo sistemos decentralizuoto funkcionavimo sunkumus, bet asignavimų valdytojo siekiu, įvertinant bausmių vykdymo sistemos kompleksiskumą, mastą bei problematiką, efektyviau įgyvendinti asignavimų valdytojo teises ir pareigas, nustatytas Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnyje. - <u>Nepagrįsta teigti, kad, sumažinus vadovaujančio, administruojančio personalo skaičių ir nukreipus juos darbui su nuteistaisiais, pagerės jų resocializacija ar sumažės recidyvas.</u> Tikslinga aiškiau atskirti sąsajas tarp pataisos įstaigai vadovaujančio, vykdančiosios grandies personalo ir nuteistųjų asmenų priežiūrai tenkančio pataisos įstaigų personalo skaičiaus poreikio ir nusikalstamumo recidyvo mažinimo tikslo. Pataisos įstaiga privalo nuolat funkcionuoti, veiksmingam įstaigos bei nuteistųjų valdymui reikalingas atitinkamas vadovaujančio ir sprendimus priimti įgalioto personalo kiekis, todėl tiesioginis vadovaujančių, administruojančių ir struktūrinių padalinių skaičiaus mažinimas neturėtų būti prioritetinis bausmių vykdymo sistemos optimizavimo tikslas. - Tikslinga detaliau pakomentuoti, kaip dinaminio saugumo modelio įdiegimas veiksmingai prisidės prie bausmių vykdymo sistemos personalo santykio su įkalintais asmenimis suvokimo, ir kokios šios nuostatos sąsajos su bausmių vykdymo sistemos valdymo centralizavimu. 	<p>kai profesionali pagalba reikalinga didžiajai daliai nuteistųjų iš apie 5000 esančių įkalinimo įstaigose. Esant resocializacijos darbuotojų dideliame krūviui ne tik nukenčia nuteistųjų resocializacijos kokybė, bet patys darbuotojai, negalėdami tinkamai atlikti jiems deleguotų funkcijų, vykdo nuteistųjų demotyvaciją, todėl klaidinga yra manyti, kad, padidinus resocializacijos darbuotojų skaičių, minimas procesas nebus efektyvesnis. Dinaminio saugumo metodo taikymui laisvės atėmimo vietų įstaigose buvo pritarta dar 2018 m. Seimui patvirtinus Pataisos pareigūnų veiklos įstatymą Nr. XIII-1387. Atsižvelgiant į tai, netikslinga aiškinamajame rašte papildomai teikti informaciją dėl šio metodo naudos ir tikslingumo.</p> <p>Pagal nustatytus reikalavimus aiškinamajame rašte turi būti pateikta informacija apie projektų parengimą sąlygojusias priežastis, esamą reglamentavimą, numatomą reglamentavimą, kokių rezultatų tikimasi ir pan. Todėl papildomai pastaboje siūloma nurodyti informacija apie įdiegtus ar numatomus įdiegti bausmių vykdymo sistemos standartus ir pan. būtų perteklinė.</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Nurodyti, kokiose srityse ir kokie standartai bausmių vykdymo sistemoje bus įdiegti ir taikomi, kurių iki šiol nepavyko įdiegti, centralizavus bausmių vykdymo sistemą ir sumažinus laisvės atėmimo vietų juridinį savarankiškumą; - <u>Detalizuoti, kaip bus suderinta Teisingumo ministro, Lietuvos kalėjimų tarnybos vadovo, Probacijos tarnybos vadovo kompetencija užtikrinant bausmių vykdymo sistemos vieningą valdymą</u>, atstovavimą ir atsakomybę už efektyvų bausmių vykdymo sistemos, probacijos tarnybos tikslų pasiekimą. - Pakomentuoti, kokie esminiai laisvės atėmimo bausmių vykdymą reglamentuojantys teisės aktų trūkumai buvo identifikuoti, kuriuos ketinama eliminuoti Projektu. - Projekte reiktų papildyti informacija apie biudžeto lėšas, kurios bus patiriamos atliekant šiuo metu centrinės institucijos – Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių pataisos įstaigų ir kitų įstaigų centralizavimą - keičiant pavadinimus, dokumentų blankus, antspaudus, pareigūnų pažymėjimus ir pan. Taip pat finansiniais - ekonominiais skaičiavimais, kaip galimai keisis ar nesikeis valstybės biudžeto lėšų poreikis, atlikus bausmių vykdymo sistemos centralizavimą (pvz. įvertinus darbuotojų galimus išėjimus iš darbo, tarnybos, atleidimus ir kt.), ar toks lėšų poreikis buvo planuojamas rengiant strateginius ir veiklos planavimo dokumentus. 	
	<p>2. Dėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio ir teisės aktų antikorupcinio vertinimo atlikimo poreikio tikslingumo</p> <p>Projekto rengėjai nurodo, kad dėl Kalėjimų departamento pavadinimo ir nuorodų į pataisos įstaigas bei tardymo izoliatorius išbraukimo keičiasi daugiau kaip pusė dalies įstatymų straipsnių, todėl Pataisos pareigūnų veiklos įstatymą, Bausmių vykdymo kodekso ir Suėmimo vykdymo įstatymą siūloma išdėstyti naujomis redakcijomis.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Projektu siūlomi ne tik minėtų įstaigų pavadinimo ir nuorodų kituose teisės aktuose pakeitimo klausimai, bet esminiai struktūriniai pertvarkymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - įsteigiama centralizuota Lietuvos kalėjimų tarnyba, keičiamas „pataisos pareigūnų“ pavadinimas į „bausmių vykdymo sistemos pareigūnų“, „pataisos įstaiga“ į „laisvės atėmimo vietų įstaiga“, nepateikiant detalesnio pertvarkomos bausmių vykdymo sistemos, kaip reikšmingos vidaus tarnybos sistemos statutinės organizacijos, naudos vertinimo ir jai sukuriamos pridėtinės vertės įvardijimo; - Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių pataisos įstaigų, mokymo profesinės įstaigos, nuteistųjų sveikatos priežiūros įstaigos <u>bei valstybės įmonės, atsakingos už nuteistųjų įdarbinimą, centralizavimas</u> bei reikšmingas suėmimo, arešto, terminuoto 	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Projektą aiškinamasis raštas papildytas dėl numatomo vykdyti centralizavimo proceso. Tačiau pastebėtina, kad šis procesas vykdomas esamų įstaigų pagrindu, o ne steigiant naujas. Projektuose taip pat numatytas tolesnis pareigūnų mokymas ir nuteistųjų (suimtųjų) asmens sveikatos paslaugų užtikrinimas, kuriuose pokyčiai planuojami projektuose tik tiek, kiek tai susiję su valdymo organizavimo pasikeitimu, bet ne šių funkcijų vykdymo keitimu iš esmės. Pritarus siūlomiems valdymo pakeitimais, atitinkamai toliau bus sprendžiami klausimai dėl minimų procesų</p>

	<p>laisvės atėmimo bei laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmių vykdymo įgyvendinimo įgaliojimų perskirstymas, <u>pavedant laisvės atėmimo vietų viršininkams teisę nustatyti bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas, kurių nustatymas šiuo metu priskirtas Teisingumo ministro kompetencijai.</u></p> <p>Atsižvelgiant į planuojamus esminius bausmių vykdymo sistemos struktūrinius pokyčius bei bausmių vykdymo tvarkų ir sąlygų reikšmingus pakeitimus, <u>tikslinga spręsti dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo</u>, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 276 bei Teisės aktų antikorupcinio vertinimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 8 d. nutarimo Nr. 11, nustatyta tvarka, atlikimo.</p>	<p>optimizavimo organizacinėmis priemonėmis.</p> <p>Be to, ir VĮ „Mūsų amatai“ pagal projektus netampa Lietuvos kalėjimų tarnybos administracijos padaliniu.</p> <p>Pastebėtina ir tai, kad pagal projektus numatoma Lietuvos kalėjimų tarnybai perduoti tvirtinti tik tuos teisės aktus, kurie yra susiję su procedūriniais, techniniais aspektais ir kuriuos iki šiol tvirtindavo teisingumo ministras, kai jo pagrindinė veikla turėtų būti – politikos formavimas atitinkamoje srityje. Taigi, tokiu būdu perskirstomos funkcijos pagal institucijų kompetenciją.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad pagal Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktą poveikio vertinimas atliekamas, kai numatoma reglamentuoti <i>iki tol nereglementuotus santykius, taip pat kai iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas</i>. Projektai jokie nauji teisiniai santykiai nėra sukuriami, o suėmimo ir bausmių atlikimo tvarka ir sąlygos iš esmės nėra keičiamos.</p>
	<p>3. Dėl įgaliojimų įgyvendinti bausmių vykdymo teisinį reguliavimą perskirstymo pakeitimo</p> <p>Projekto rengėjai nurodo, kad siekiant didesnio teisėkūros sistemiškumo, visus su suėmimo bei arešto ir laisvės atėmimo bausmių vykdymo reguliavimu susijusius BVK ir SVĮ nurodytus įgyvendinamuosius teisės aktus siūloma pavesti priimti Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui, o siekiant užtikrinti veiksmingesnį bausmių ir suėmimo vykdymo politikos formavimą, BVK ir SVĮ įgyvendinančiose nuostatose siūloma nustatyti, kad Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus ir Lietuvos probacijos tarnybos direktoriaus tvirtinami BVK ir SVĮ nurodyti įgyvendinamieji teisės aktai turi būti suderinti su teisingumo ministru.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projektuose nenumatyta Lietuvos kalėjimų tarnybai reglamentuoti teisinius santykius, kurie buvo reglamentuoti bendrais kelių ministrų įsakymais, sveikatos apsaugos ministro ar vidaus reikalų ministro įsakymais.</p> <p>Taip pat pastebėtina, kad Kalėjimų departamentas ir nūdiene yra priėmęs didžiąją dalį su bausmių vykdymu</p>

	<p>Atsižvelgiant į šiuo metu galiojančio BVK ir SVĮ įgyvendinamųjų teisės aktų mastą ir į tai, kad teisingumo ministras tam tikrus įgyvendinamuosius teisės aktus yra patvirtinęs kartu su Sveikatos apsaugos bei Vidaus reikalų ministrais, tikslinga aiškinamajame rašte detalizuoti, kaip bus sprendžiama tais atvejais, kai įgyvendinamieji teisės aktai iki šiol buvo tvirtinami keleto ministrų.</p> <p>Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui ir Lietuvos probacijos tarnybos direktoriui pavedimas priimti BVK ir SVĮ įgyvendinamuosius teisės aktus (iki šiol ši funkcija buvo vykdoma tik tam tikru mastu), turėtų būti siejamas su įvertintais Kalėjimų departamento analitiniais teisėkūriniais gebėjimais bei pasirengimu vykdyti naujai pavedamą funkciją bei su aiškiu Teisingumo ministerijos įsipareigojimu, teikti reikiamą metodinę pagalbą.</p>	<p>susijusių įsakymų, kuriuose reglamentuojami iš esmės tie patys aspektai, kuriuos siūloma suteikti reglamentuoti ir toliau. Atsižvelgiant į tai, kad nauja tarnyba bus kuriama centralizuojant esamas įstaigas, manytina, kad joje kompetencijos teisėkūros srityje išliks, o esant būtinybei, Teisingumo ministerija suteiks visą būtiną pagalbą. Atitinkamai projektuose ir numatyta, kad prieš patvirtindamas atitinkamus poįstatyminius teisės aktus, Lietuvos kalėjimų tarnybos direktorius juos susiderintų su teisingumo ministru.</p>
	<p>4. Dėl Projektu keičiamų įstatymų projektų derinimo</p> <p>SVĮ projekte keičiama ne tik anksčiau vartota tardymo izoliatorių sąvoka į laisvės atėmimo vietų vietos (suėmimo vykdymo vietos) sąvoka, bet ir atliekami kiti svarbūs pakeitimai (pvz. suėmimo režimo reikalavimai pervadinami į saugumo užtikrinimo suėmimo vykdymo vietose priemonės (SVĮ projekto 26 straipsnis), atsisakoma asmenų, anksčiau atlikusių su laisvės atėmimo susijusias bausmes atskiro laikymo nuo asmenų, anksčiau neatlikusių su laisvės atėmimu susijusių bausmių, reikalavimo (SVĮ projekto 10 straipsnis); naujai nustatomos suimtiesiems teisės elektorinėmis ryšio priemonėmis kreiptis į gynėją (SVĮ projekto 7 straipsnio 3 dalis), ikiteisminio tyrimo pareigūną, prokurorą, teismą (SVĮ projekto 8 straipsnio 5 dalis) šiuos ir kitus <u>pakeitimus tikslinga</u> plačiau detalizuoti aiškinamajame rašte ir juos <u>papildomai suderinti</u> pagal kompetenciją su <u>Generaline prokuratūra bei Nacionaline Teismų administracija</u>.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad BVK dėstomas nauja redakcija, ji rengiant atsižvelgiama į Europos šalių praktiką, įdiegiami nauji bausmių vykdymo principai, pervadinamos suėmimo ir bausmių vykdymo įstaigos, pertvarkomi nuteistųjų teisių, laisvių ir draudimų institutai, atsisakoma perteklinio reguliavimo, naujai reglamentuojami nuteistųjų saugumo užtikrinimo klausimai, <u>būtų vertinga ne tik prokuratūros, teismų, bet ir akademinės bendruomenės, kriminologų, bausmių vykdymo teisės specialistų, advokatūros, nuteistųjų globos organizacijų ir kitų suinteresuotų asmenų nuomonė dėl šio įstatymo projekto.</u></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Darbo tvarka projektai derinti su Nacionaline teismų administracija ir Generaline prokuratūra. Dėl minėtų projektų iš šių institucijų pastabų ir pasiūlymų negauta. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad minėtų projektų nuostatos, kurios būtų susijusios su minėtų institucijų veikla, iš esmės nesikeičia.</p> <p>Be to, dar iki projektų rengimo ir jų rengimo metu ši institucinė bausmių vykdymo sistemos pertvarka buvo pristatyta Seimo komitetams ir komisijoms (Žmogaus teisių komitetui, Teisės ir teisėtvarkos komitetui, Antikorupcijos komisijai), aptarta susitikimuose su akademinė bendruomene (Vilniaus universiteto Teisės fakulteto, Lietuvos teisės instituto mokslininkais), pristatyta visoms</p>

		bausmių vykdymo sistemoje veikiančiomis profesinėms sąjungoms, Kalėjimų departamentu ir jam pavaldžių įstaigų bendruomenei, kai kurių savivaldybių, kuriose veikia didžiausios laisvės atėmimo vietų įstaigos (Kaišiadorių, Alytaus, Marijampolės) vadovams. Siūlomas bausmių vykdymo sistemos įstaigų centralizavimo modelis įvertintas palankiai.
--	--	---